

D R E P T U L

LEGISLAȚIUNE—DOCTRINA—JURISPRUDENȚA—ECONOMIE POLITICĂ

APARE ODATA PE SĂPTĂMANĂ SUB CONDUCEREA D-lor

C. G. DISSESCU

V. ATHANASOVICI, PAUL NEGULESCU, DEM. NEGULESCU, ALEX. CERBAN, G. MEITAN
N. POLIZU-MICSUNESTI, C. HAGI-THEODORAKY

SILIU RĂDULESCU
SECRETAR DE REDACȚIE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
3, STRADELA SF. SPIRIDON, 3

B. P. RĂDULESCU
REDACTOR-ADMINISTRATOR

I. V. Tomescu.—*Câteva observațiuni asupra legii timbrului. JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ.*—*Inalta Curte de Casație și Justiție, Secția II.*—Inchiriere. — Chiriași. — Domiciliu obligator la domiciliul închiriat. — (Angela Polizu-Micsunesti cu colonel Gheorghiu).

Tribunalul Jud. Argeș, Secția I. — 1° Casare. — Efectele casarei. — Instanță de trimitere. — Mijloace de apărare. — 2° Ordonanță în referu. — Titluri de drept. — Obiecțiuni serioase. — 3° Bunurile supușilor inamic. — Indisponibilitate. — Instrăinare. — Nulitate de ordine publică. — (Societatea Anonimă de Pețrol «Vega» cu Compagnie financière belge des petroles).

Câteva observațiuni asupra legii timbrului

În practica judecătorească de toate zilele, de multe ori ai posibilitatea să observi mai cu ușurință anomalii unei legi decât teoreticienii și cei ce le făuresc. Aplicând zilnic legea timbrului, m'am isbit de multe ori de unele distincțiuni absolut fără rost, care îngreuează mult aplicarea ei și care te încuroă foarte des. Așa, de pildă, n'am înțeles de loc rostul deosebirei ce face legiuitorul între acțiunile civile pornite la judecătoriile de ocoale; cele până la 1000 lei exclusiv, se fac pe coale de 2 lei (art. 18 al. I), cele dela 1000 la 1500 lei pe coală de 5 lei (art. 19 al. 13), iar cele dela 1500 la 3000 lei se fac pe aceleași timbre și taxe ca și acțiunile pornite la tribunale (art. 21 final și art. 26). Acestor distincțiuni urmează altele, căci toate cererile, accesorii, reconvenționale, de intervenire, de chemare în garanție, de executare, contestațiile la executări, etc. iar după noua lege și anchetele *in futurum* și jurnalele care constată amânarea pricinilor de comun acord, variază ca timbru după aceleași distincțiuni ca și acțiunile principale.

De ce aceste 3 categorii de acțiuni supuse la taxe deosebite și variind dela o sumă așa de mică la alta? La tribunal este o singură taxă, pentru toate acțiunile intrate, de ce atunci numai judecătorul de ocol să fie obligat să țină seama de 3 categorii? Care este

utilitatea pentru fisc și care este rațiunea? Nu știu dacă se înțelege îndeajuns greutatea enormă de aplicare ale acestor articole pentru magistrați și erorile la care sunt expuse părțile.

Câte controverse, ce pierdere de timp la fiecare cerere nouă, într'un proces civil, spre a vedea dacă sumele fixate ca limite sunt inclusive sau exclusive, spre a vedea dacă cererea ce s'a făcut variază, ca timbru, după suma arătată în ea, sau după cum e îndreptată la judecătorie sau la tribunal.

Trecând la altă ordine, observăm aceeași inutilă distincțiune între actele de vânzări de bunuri, cari se fac pe coală de 10 lei până la valoarea de 1500 lei (art. 20 al. 5) și între cesiunile de drepturi succesoriale cari de fapt sunt tot niște vânzări și cari se fac pe coală de 10 lei, numai până la valoarea de 1000 lei (art. 20 al. 28). De ce această deosebire a lucătoare de incurcături și fără folos pentru fisc? Unde sunt principiile de doctrină fiscală cari cer că asemenea legi să fie cât mai clare, cu distincțiuni cât mai puține spre a fi ușor mânuite și înțelese de oricine?

Aceleași reflecțiuni s'ar putea face și asupra enormului număr de clase de timbru fix și timbru proporțional, unele din ele create numai pentru câte un act, două, cari s'ar fi putut îngloba foarte ușor la alte categorii de acte (art. 16, 25, 29, 31, 32 și 35 din lege). De asemenea ni se pare prea complicat și greu de calculat *tabloul progresiv* de sub art. 45 din lege, privind taxele de înregistrare.

Astfel distincțiunea averilor în clase de 1000, 5000 și 10000 lei, ni se pare numai de formă făcută, căci ce averi astăzi se pot evalua numai dela aceste țifre? Nu era mai bine ca toate aceste clase să fie contopite într'una singură? Averiile până la 10000 lei supuse taxei de 3% și așa mai departe, urmând după tabloul actual, fără însă a fi supuse la taxe, în fracțiuni de câte 50 bani, cum este astăzi, ceace complică ca'culul, îl face greu de ținut minte și expune pe funcționari la erori?

Termin arătând că n'ar fi rău dacă cei chemați a tielui legile, ar apela și ține seamă și de părerile celor chemați a aplica aceste legi, cari, prin practica zilnică ce fac, sunt uneori în măsură să-și dea mai bine seama de greutățile ei de aplicare și de lacunile ce prezintă.

I. V. Tomescu
Judecător-Pucioasa (Dâmbovița).

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE SECȚIA II

Audiența de la 26 Octombrie 1920.

Președinția d-lui G. Stoicescu, președinte

Angela Polizu-Micșunești cu Colonel Gheorghiu

INCHIRIERE. — CHIRIASI. — DOMICILIUL OBLIGATORIU LA IMOBILUL INCHIRIAT. — ART. 4 DIN LEGEA PROPRIETARILOR.

Dreptul acordat proprietarului de a cita pe chiriaș la domiciliul obligatoriu dela imobilul închiriat, nu este limitat numai la timpul cât contractul de închiriere este în lucrare și chiriașul ocupă imobilul închiriat, ci subsistă și după plecarea chiriașului din imobil, indiferent dacă proprietarul are cunoștință de noul domiciliu al fostului său chiriaș.

No. 124 — Respins recursul făcut de d-na Angela Polizu-Micșunești contra deciziunii Curții de apel București s. IV, No. 128/920, în proces cu colonel Gh. Gheorghiu.

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d-l consilier M. Balș, pe d-l avocat Polizu-Micșunești în dezvoltarea motivului de casare și pe d-l avocat Bilelurescu, în combateri.

Curtea, deliberând,

Asupra motivului de casare tras din greșita interpretare și rea aplicare a art. 4 din legea proprietarilor, violarea art. 58 din pr. civilă și a pricipiilor generale de interpretare, omisiune esențială.

Având în vedere, decizia supusă recursului din care se constată că intimatul în recurs locot. colonel Gh. Gheorghiu intentând acțiune pe baza legii proprietarilor în contra recurentei Angela Polizu-Micșunești, chiriașa sa, pentru rezilierea contractului și plata sumei de 8000 lei, chiria pe timpul dela 26 Octombrie 1916 până la 26 Octombrie 1918, și obținând sentința No. 439/919 a pus-o în executare; că, în contra acestei executări, recurenta a introdus contestațiune, pe motiv că pentru ziua când s'a pronunțat această sentință, a fost citată cu domiciliul la imobilul închiriat iar nu la domiciliul său real;

Că, Curtea de apel prin decizia adusă în recurs a respins contestațiunea pe temeiul art. 4 din legea

proprietarilor, care consideră pe locatar ca având domiciliul obligatoriu la imobilul închiriat pentru orice drept reclamat de proprietar în justiție pe calea sumară indicată de această lege;

Considerând că dreptul acordat proprietarului de a cita pe chiriaș la domiciliul obligatoriu dela imobilul închiriat nu este limitat numai la timpul cât contractul de închiriere este în lucrare și chiriașul ocupă imobilul închiriat, ci subsistă și după plecarea chiriașului din imobil, scopul urmărit de legiuitor fiind ca drepturile proprietarului să nu fie zădărnicate prin dese schimbări de domiciliu ale chiriașului;

Că, pentru atingerea acestui scop, este indiferent dacă proprietarul are sau nu cunoștință de locul unde chiriașul are domiciliul său real;

Că, prin urmare, Curtea de apel a făcut o bună aplicare a legii când a decis că proprietarul este în drept să citeze pe chiriaș la domiciliul legal dela imobilul închiriat, chiar dacă în fapt dânsul avea cunoștință de locul unde chiriașul își avea domiciliul său real;

Considerând că, din concluziile orale consemnate în procesul-verbal No. 1433 din 11 Iunie 1920, în sensul cărora Curtea de apel constată că s'a apărut recurenta, rezultă că aceasta n'a invocat înaintea acelei instanțe că proprietarul, de rea credință, a pus-o în imposibilitate de a lua cunoștință de chemarea în judecată, prin aceea că după plecarea chiriașei s'a mutat chiar dânsul în imobilul la care a fost citată, așa că un asemenea mijloc de apărare nu poate fi pus pentru prima oară în discuțiune înaintea acestei Inalte Curți;

Că, prin urmare, motivul de casare nefiind întemeiat, recursul cată a fi respins.

Pentru aceste motive, respinge.

TRIBUNALUL JUD. ARGES

SECȚIA I

Audiența dela 3 Ianuarie 1921

Președinția d-lui V. Ștefănescu, prim-președine

Societatea Anonimă de Petrol „Vega” cu Compagnie Financière Belge des Petroles.

CASARE. — EFECTELE CASĂRII. — INSTANȚĂ DE TRIMITERE. — MIJLOACE DE APĂRARE. — ORDONANȚĂ ÎN REFEREU. — MATERII COMERCIALE. — SOCIETĂȚI. — ART. 66 BIS PR. CIV., ȘI ART. 165 C. COM. ORDONANȚE ÎN REFEREU. — TITLURILE DE DREPT ALE RECLAMANTULUI. — OBIECTIUNI RIDICATE DE PĂRĂT. — ROLUL JUDECĂTORULUI ÎN PROCEDURA REFEREULUI. BUNURILE SUPUȘILOR INAMICI. — INDISPONIBILITATE. — ÎNSTRĂINARE. — NULITATE DE ORDINE PUBLICĂ.

1° Principiul, în caz de casare, fiind că instanța de trimitere este o continuare a primei instanțe de fond, rezultă că înaintea instanțelor

de trimitere se pot invoca toate mijloacele de apărare ce s'ar fi putut propune înaintea primei instanțe de fond.

2° Procedura în referu se aplică și în materie comercială și chiar în materie de societăți, întrucât nu este oprită și nici contrazisă prin vreun text de lege din procedura comercială, iar dacă un asociat ar putea lua calea prevăzută de art. 165 c. com., în cazul când deciziile adunării generale și chiar ale Consiliului de administrație ar fi contrarii actului constitutiv, statutelor sau legii, de aci nu urmează că el n'ar putea lua și calea prevăzută de art. 66 bis pr. civ., care este mult mai expeditivă decât cea edictată de art. 165 c. com.

3° Dacă judecătorul în referu nu poate examina și stabili definitiv drepturile părților și temeinicia lor, nu poate nici să se mărginească numai la un examen sumar al actelor și titlurilor reclamantului, ci este dator a ține seama de obiecțiunile serioase ale părâtului relativ la drepturile reclamantului.

4° Instrăinările de bunuri aparținând supușilor inamici cum și transmisiunile de orice fel în materie de petrol, mine, material lemnos, etc., fiind nule și inexistente, iar caracterul acestei nulități fiind de ordine publică, ea poate fi invocată de orice parte interesată și nu se poate acoperi nici prin confirmare, nici prin prescripțiune.

Tribunalul,

Asupra apelului făcut de Societatea anonimă pentru rafinerie de petrol „Vega“, cu petiția înreg. la No. 31206/920, contra ordonanței d-lui Președinte al tribunalului Ilfov, secița I-a comercială, cu No. 8405 din 28 Iunie 1920.

Având în vedere actele cauzei, susținerile și opunerile părților.

Având în vedere că, în fapt, se constată următoarele :

Societatea anonimă pentru rafineria de petrol „Vega“, având 60% din capitalul social posedat de un grup de acționari germani, iar restul de 40% fiind posedat de un grup francez, a fost pusă sub sechestru în baza legii din 22 Decembrie 1916. Societatea fiind pusă sub sechestru, mandatul tuturor membrilor din consiliul de administrație a încetat, ei fiind cetățeni ai unui stat inamic, afară de mandatul d-lui Budișteanu și Mante, cari, unul român și altul aliat, au continuat a fi administratori, deasemenea a rămas ca cenzor d-nul Stegher; însă la sediul societății ne

aflându-se nici unul din aceștia, tribunalul a numit odată cu punerea sub sechestru și pe d-nii Antoniu, Rădulescu și Lazăr ca membrii în consiliul de administrație, iar ca cenzor pe d-l Alimănișteanu, cu mențiunea expresă că mandatul acestora va dura numai atât timp cât societatea va fi pusă sub sechestru. Antoniu, Rădulescu și Lazăr, numiți de tribunal în consiliul de administrație, au cooptat împreună cu d-l Ganea, administratorul-sechestru, la 9 Octombrie 1919, pe d-nii Lefevre, Halphon și Alimănișteanu, cenzorul numit de tribunal, iar în locul acestuia din urmă tot tribunalul a numit ca cenzor pe d-l profesor Dănăilă.

În anul 1920, societatea belgiană «Compagnie Financière Belge des Petroles», a cerut Ministerului de Justiție scoaterea societății «Vega» de sub sechestru, dovedind că posedă ea singură cele 60 la sută acțiuni ce aparținuse grupului german. Aceste acțiuni au fost cumpărate dela proprietarii lor germani în Elveția de către Societatea elvețiană cooperativă Schmeltzberg, în luna Octombrie 1918, în timpul când potrivit Decretului Regal cu No. 1627 dat la Iași la 30 Iunie 1918, se desființase legea din 21 Decembrie 1916 care oprea comerțul cu inamicul. Societatea elvețiană „Schmeltzberg“ a revândut acțiunile de mai sus în Martie 1919 tot în Elveția unei alte societăți elvețiene «Terra» dela care au fost cumpărate în Februarie 1919 de societatea Crédit mobilière de Belgique și aduse ca aport la constituirea societății «Compagnie Financière belge des petroles», care le deține astăzi.

Ridicându-se sechestru prin ordonanța No. 5670/920 a d-lui prim-președinte al trib. Ilfov, d-l Budișteanu membru în consiliul de administrație, lucrând în numele său personal și ca mandatar al d-lui T. Mante, ambii singurii rămași din vechiul consiliu de administrație, la 8 Iunie 1920, ca urmare a dispozițiilor art. 15 din statute și fără a prejudeca dacă este sau nu necesar, re-cooptează ca membrii ai consiliului de administrație pe d-nii St. Antoniu, Al. Alimănișteanu, M. Rădulescu, G. Lazăr, I. Halphon și Lefevre Varquerie, deja cooptați ca numiți de tribunal în timpul când societatea era pusă sub sechestru, și apoi consiliul de administrație mai cooptează, spre a se completa numărul de 11 ceruți de art. 15 din statute, pe d-nii Deleanu, inginer Slăniceanu și Defraigne.

Îndată după cooptările de mai sus, consiliul de administrație, în ședința dela 11 Iunie 1920, a decis emiterea a 1250 acțiuni, spre a se putea completa capitalul statutar de 5.000.000, complectare decisă de adunarea generală în luna Septembrie 1907 și lăsată a fi executată la timpul oportun de către consiliul de administrație. Consiliul de administrație nu numai că hotărăște emiterea celor 1250 acțiuni la purtător, dar face chiar și atribuirea lor, liberând titlurile nouilor acționari. Față de această decizie a consiliului de administrație, societatea reclamantă Compania financiară belgiană de petrol prin petiția înregistrată la No. 31905 din 18 Iunie 1920, a cerut d-lui președinte al tribunalului Ilfov secița I comercială ca, pe cale de ordonanță președințială, conform art. 66 bis pr. civilă, să dispună menținerea stărei de fapt, propusă prin darea ordonanței de ridicarea sechestrului și anume: Expulzarea din administrația

societății „Vega“ a consiliului complectat la 8 Iunie 1920, ca fiind ilegal constituit, precum și suspendarea desiziei consiliului de administrație referitoare la emiterea și atribuirea celor 1250 acțiuni. Primul-președinte a respins punctul I al cererii și a admis punctul relativ la suspendare. În contra acestei ordonanțe, făcând apel ambele părți înaintea complectului tribunalului Ilfov, secția I comercială, s'a admis apelul societății „Vega“, s'a reformat ordonanța prezidențială și s'a respins ca nefundată cererea făcută de societatea Compagnie financière belge des pétroles, prin petiția înregistrată la No. 31905/1920; asemenea s'a respins ca nefundat apelul Companiei financiare belge des pétroles. Făcându-se recurs de către societatea Compagnie financière belge des pétroles, Înalta curte de casație prin decizia No. 257/1920 a respins al doilea motiv de casare relativ la excluderea noului consiliu de administrație al societății, a admis motivul relativ la suspendarea efectelor deciziei consiliului de administrație din 8 Iunie 1918 și casând sentința tribunalului Ilfov, secția I comercială No. 412/1920, a trimis afacerea spre a se judeca din nou asupra punctului casat de tribunalul Prahova de unde apoi prin strămutarea pentru suspiciune legitimă, a venit înaintea acestui tribunal.

Având în vedere că, Înalta curte de casație refuzând motivul de casare relativ la excluderea consiliului de administrație, apelul societății Compagnie financière belge des pétroles, ce era făcut pentru a se admite și acest cap de cerere, s'a judecat definitiv, și astfel azi nu mai este de judecat decât apelul făcut de societatea pentru rafinăria de petrol „Vega“, ce are de scop reformarea ordonanței prezidențiale și respingerea în total a cererii făcută de societatea Compagnie financière belge des pétroles,

Având în vedere că, pentru admiterea apelului și respingerea cererii de referență, s'au adus în discuțiunea tribunalului mai multe chestiuni și anume:

1. Înaintea instanței de trimitere se mai pot invoca și alte mijloace de apărare decât cele invocate înaintea primei instanțe de fond, cu alte cuvinte care sunt efectele casării?

2) În cazul când s'ar mai putea invoca și alte mijloace de apărare, în speță s'ar mai putea invoca lipsa de calitate a reclamantei intimatului societatea Compagnie financière belge des pétroles, întrucât apelanta a declarat prin însăși petițiunea de apel că face rezerve în ce privește realitatea și validitatea transmiterii acțiunilor inamice către societatea reclamantă?

3. Incompetința ratione materiae în speță și anume dacă în materie de societăți există calea referenței prevăzută de art. 66 bis pr. civilă, față de dispozițiunile art. 154, 155 și 165 din cod. comercial.

4. Rolul presidentului și al tribunalului în apel, în materie de referență.

În ce privește primele două chestiuni:

Având în vedere că, apelanta societate Vega, invocând pentru prima oară înaintea instanței de tri-

mitere (Prahova și apoi Argeș) lipsa de calitate a reclamantei intimatului, societatea Compagnie financière belge des pétroles, reclamanta intimată, a obiectat că acest mijloc de apărare nu mai poate fi acum propus.

Considerând că efectul casării fiind de a face să se considere dispozițiunea anulată ca neavenită și ca neavând nici o existență legală, rezultă că, în urma casării, părțile revin deplin drept în statu quo ante iudicium, adică în aceeași stare în care se aflau mai înainte de pronunțarea hotărârii casate și ca consecință pot aduce motive noi în apărare relativ la punctul casat.

Considerând că, în speță, Înalta curte de casație spunând în deciziunea sa că, casează în această privință și dispune trimiterea afacerii a se judeca din nou asupra acestui punct, nu înțelege câtuși de puțin să spună că acest tribunal nu va avea să se pronunțe decât asupra chestiunii deduse prin motivul de casare, adică dacă se poate da suspendarea după ce acțiunile s'au distribuit, ci înțelege să spună că casează sentința tribunalului Ilfov numai pentru punctul relativ la suspendarea deciziei consiliului de administrație, iar nu și pentru punctul relativ la excluderea consiliului de administrație; că, cu alte cuvinte, instanța de trimitere va judeca nu numai chestiunea eroarei de fapt ce s'ar fi comis de instanța de fond, când a decis că emisiunea acțiunilor e consumată și deci nu mai este locul la suspendare, chestiune ce a făcut singură obiectul motivului de casare, ci și chestiunea invocată în apărare de apelant relativ la incompetința instanței de fond de a judeca aceste acte ale consiliului de administrație, din considerația că asemenea acte n'ar putea fi cenzurate decât de adunarea generală.

Considerând că intimatul care a dobândit câștig de cauză la instanța de fond pentru unul din motivele invocate, nu poate face recurs pentru considerente, căci i s'ar respinge ca fără interes; ori, în acest caz, trebuie să i se admită ca, în caz de casare făcută după cererea părții adverse, să poată invoca înaintea instanței de trimitere din nou mijloacele de apărare invocate și respinse la prima instanță de fond.

Considerând că principiul, în caz de casare, fiind că instanța de trimitere este o continuare a primei instanțe de fond, rezultă că înaintea instanțelor de trimitere se pot invoca toate mijloacele de apărare ce s'ar fi putut invoca și înaintea primei instanțe de fond.

Că, prin urmare, apelanta poate invoca înaintea acestei instanțe atât mijlocul de apărare relativ la incompetința invocată deja înaintea tribunalului Ilfov și care a fost respins, cât și cel relativ la lipsa de calitate invocată pentru prima oară înaintea instanței de trimitere;

Considerând că faptul că apelanta a declarat prin petițiunea de apel că face rezerve în ce privește realitatea și validitatea transmisiunii acțiunilor dela inamici către societatea reclamantă, nu este un motiv ca azi înaintea acestei instanțe apelanta să nu mai poată invoca lipsa de calitate a reclamantei, întrucât este știut că motivele de apel pot fi arătate nu numai prin petițiunea de apel, dar și mai târziu până ce apelantul nu a fost pus în întârziere de către intimat de a arăta motivele de apel; ori, în speță, neexistând o asemenea punere în întârziere, apelanta poate invoca lipsa de calitate a reclamantei, mai cu seamă că acest fine de neprimire privește ordinea publică, și ca atare poate fi invocat chiar din oficiu, întrucât nulitatea transmisiunii acțiunilor de către inamici este declarată de ordine publică prin legea din 22 Decembrie 1916.

Considerând că astfel fiind, obiecțiunea făcută de societatea reclamantă Compagnie financière belge des petroles cum că apelanta societatea „Vega“ nu mai poate invoca înaintea acestei instanțe lipsa de calitate a reclamantei este nefundată.

În ce privește a treia chestiune relativă la incompetență, care formează și unul din motivele de apel.

Având în vedere că de către apelanta societate Vega s'a susținut că reclamanta intimată nu poate avea drept la procedura de referé prevăzută de art. 66 bis pr. civ., pentru că neexistând acțiune individuală în materie de societate, nu poate exista nici referé, (art. 154 c. com.), pentru că în materie de societate ar fi organizat un referé al tribunalului, art. 155 c. com. și al presidentului tribunalului comercial (art. 165 c. com.), iar în speță ar fi locul să se aplice dispozițiunile art. 165 c. com., iar nu art. 66 bis pr. civ. și ca consecință apelul de față urmează să fie judecat de Curtea de apel.

Având în vedere că, într'adevăr, conform dispozițiilor art. 154 și 155 c. com. nu se poate intenta acțiuni contra unor administratori ai societăților pentru fapte care privesc responsabilitatea lor, decât prin intermediul adunării generale exercitat prin cenzorii societății; că asociatul singular nu are dreptul decât a denunța cenzorilor faptele ce crede că trebuie cenzurate și ei sunt datori să le cerceteze și dacă le găsesc întemeiate să dea seama adunării despre dănsese, iar în caz de bănuieli fundate că grave neregularități se urmează în îndeplinirea datoriilor administratorilor și cenzorilor societății, asociații reprezentând o optime din capitalul social pot denunța faptele tribunalului comercial care va lua măsuri de cercetarea registrelor și la nevoie ordona convocarea adunării generale.

Având în vedere că legiulterul comercial, reglementând acțiunea socială în materie de societăți, a

avut în vedere buna administrație a societăților și creditul de care trebuie să se bucure ele; că, dacă s'ar fi permis oricărui acționar dreptul de a reclama în justiție contra administratorilor, s'ar fi produs trăgări în operațiunile administratorilor prin numeroase intervențiuni ale asociațiilor; că, afară de aceasta, în cazurile prevăzute de art. 154 și 155 c. com., pagubele cauzate de consiliul de administrație privesc în primul rând societatea și numai indirect este lezat asociatul; în asemenea caz, singură societatea e în drept și în măsură a controla actele administratorilor și ai trage la răspundere.

Având în vedere că, deși este adevărat că în cele mai multe cazuri actul administratorilor prejudiciază societatea și numai indirect pe asociați, totuși se poate întâmpla ca unele acte ale administratorilor să nu prejudice colectivitatea (societatea), ci numai pe unul din asociați; că, în acest caz, nu este nici o rațiune de a nu se permite asociatului sau grupului de asociați lezați să se plângă justiției.

Având în vedere că, în speță, societatea reclamantă cerând suspendarea unei deciziuni luate de un consiliu de administrație ce se pretinde de a fi ilegal constituit și înlăturarea dela adunarea generală a celor 1250 acțiuni emise de acest consiliu, cazul nu este cel prevăzut de art. 154 și 155 c. com., care prevăd acțiunea în responsabilitate contra administratorilor legali constituiți; că societatea reclamantă putând fi lezată prin deciziunea consiliului de administrație relativ la emiterea și atribuirea celor 1250 acțiuni, prin faptul că acești acționari împreună cu grupul francez, ce deține 40% din capitalul social, ar putea constitui majoritatea în adunarea generală, societatea reclamantă are dreptul a se adresa direct tribunalului comercial fără a mai aștepta adunarea generală și putându-se adresa tribunalului poate recurge în cazuri grabnice la procedura referéului din art. 66 bis pr. civ.

Având în vedere că procedura referéului se aplică și în materii comerciale și chiar în materia societăților, întrucât nu este oprită și nici contrazisă prin vreun text de lege din procedura comercială; că, deși un asociat ar putea lua calea prevăzută de art. 155 c. com. în cazul când deciziunile adunării generale și chiar ale consiliului de administrație ar fi contrarii actului constitutiv, statutelor sau legii, totuși nimic nu-l împiedică de a lua și calea prevăzută de art. 66 bis pr. civ., care este mult mai expeditivă decât cea prevăzută de art. 165 din codul comercial. Într'adevăr, presidentul pe cale de referé se poate pronunța fără să fie nevoit să mai asculte pe administratori și pe cenzori, cum cere art. 165 c. com. iar oăile de atac în materie de referé sunt mai reduse și cu termene mai scurte; că, în tot cazul, în speță

ne mai fiind vorba de suspendarea executării unei deciziuni, ci de suspendarea efectelor unei deciziuni deja executată, cazul nu mai intră în cadrul celor prevăzute de art. 165 cod. comercial.

Considerând că astfel fiind, motivul de apel relativ la incompetență este nefundat și urmează a fi respins. În acest sens s'a pronunțat și tribunalul Ilfov și Inalta Curte de casație în prezentul proces.

În ce privește ultima chestiune relativă la rolul președintelui și al tribunalului în apel, în materie de referențe.

Având în vedere dispozițiunile art. 66 bis din pr. civilă ;

Având în vedere că din cuprinsul acestui text de lege rezultă că două sunt elementele cerute într-o acțiune de referențe și anume: existența unui drept și urgența ;

Având în vedere că, deși legiuitorul nostru dela 1900 când a introdus procedura referenței n'a reprodus și art. 809 al. I pr. fr. care are următoarea cuprindere :

„Les ordonnances sur référés ne font aucun préjudice au principal”, totuși este generalmente admis că neprejudicarea fondului în materie de referențe, trebuie ținută în seamă și de judecătorul român.

Considerând oă, dacă din punctul de vedere al autorității lucrului judecat, măsurile luate pe calea referenței nu prejudică fondul, întrucât hotărârile date pe această cale sunt vremelnice și au un caracter provizoriu, nu tot acelaș lucru se poate spune din punctul de vedere al examinării titlurilor și drepturilor părților.

Considerând că pe calea de referențe nu se pot examina și stabili definitiv drepturile părților, temeiniciile lor, întrucât, pe deoparte, s'ar prejudica fondul, în sensul că deciziunea instanței de fond ar fi anticipată, iar pe de altă parte, nici scopul legiuitorului n'ar putea fi atins de a se distribui repede justiția ; afară de aceasta, instanța de referențe s'ar transforma într-o instanță ordinară și în acest caz acelaș proces s'ar judeca de două ori, fără nici o utilitate ;

Considerând că, dacă judecătorul în referențe nu poate examina și stabili definitiv drepturile părților și temeinicia lor, apoi nici nu poate să se mărginească numai la un examen sumar al actelor și titlurilor reclamantului ; nu poate să nu ție seamă de obiecțiunile serioase ce i s'ar face de pârât relativ la drepturile reclamantului.

Considerând că dacă s'ar mărgini numai la un examen sumar și superficial al actelor și titlurilor reclamantului, fără să țină seamă de obiecțiunile serioase ce i s'ar face de pârât, ar fi să ia o măsură și cele mai multe cazuri fie pe nedrept și ca și

gubitoare pârâtului și deci în loc de justiție să facă injustiție ;

Considerând că deciziunile ce se iau în referențe putând fi păgubitoare pentru ambele părți și anume, în caz de admiterea referenței, poate fi păgubitoare pârâtului, dacă el ar câștiga procesul de fond, iar în caz de respingerea referenței, reclamantului, dacă acesta ar câștiga procesul de fond, rezultă că judecătorul în referențe trebuie să ție seamă pe aceste rezultate și să nu admită referența decât atunci când judecând fondul va avea mai mult sau mai puțin siguranța că dreptatea este de partea reclamantului, iar această siguranță în materie de referențe, unde nu se poate intra în fondul procesului, nu o poate avea decât în cazul când dreptul reclamantului ar fi necontestat, complet clar, și nepretabil la vreo discuțiune serioasă.

Considerând că odată ce pârâtul aduce în discuțiune obiecțiuni serioase, relativ la dreptul reclamantului, judecătorul referenței neputând intra în examinarea obiecțiunilor, spre a stabili temeinicia sau netemeinicia lor, urmează să se mărginească numai la examinarea seriozității obiecțiunilor și în cazul când i se vor părea serioase să se declare incompetență și să respingă referența (Garsonnet, vol. VIII, pag. 329 edit. 1904 ; Mérygnac. «Ordonnances sur requêtes et référés», pag. 235, No. 315).

Considerând cum că acesta este rolul judecătorului în materie de referențe, mai rezultă și din însuși exemplul dat de autorul legii din 1900, când spre a preciza sfera de aplicațiune a art. 66 bis pr. civilă a luat ca exemplu cazul unei persoane care a fost bătăută de bună voință și fără contract în folosința unui imobil pentru un timp determinat și care în urmă refuză de a părăsi imobilul ; de unde rezultă, spune însăși Inalta Curte de casație, că atunci când deținătorul invoacă un titlu, chestiunea validității lui nu poate fi rezolvată pe această cale cu totul excepțională, ci după procedura dreptului comun relativă la materia în discuțiune, iar tribunalul urmează a se declara incompetență și a respinge referența (vezi Casație I, decizia Nr. 363, din 31 Decembrie 1919, *Juris. Rom.* No. 9 din 1920 ; Cas. secția I, decizia din 21 Ianuarie 1920, *Dreptul* No. 23/1920).

Considerând că judecătorul referenței examinând și apreciind seriozitatea obiecțiunilor făcute de pârât, prin aceasta previne orice tentativă din partea pârâtului de a face incompetență pe judecător în referențe, astfel că nu este justificată tema celor ce susțin că prin prezentarea de către pârât a unui titlu care să contrazică dreptul reclamantului s'ar înlătura procedura referenței, căci rămâne ca judecătorul în re-

tere să vadă dacă titlul prezentat este serios și poate influența în procesul de fond, și numai în acest caz să respingă referul.

Este adevărat că cu acest sistem procedura referului s'ar aplica la foarte puține cazuri, dar acesta credem că nu este un motiv ca să se înlăture de plano obiecțiunile și titlurile pârâtului.

Considerând că astfel fiind, urmează să vedem care sunt în speță obiecțiunile făcute de societatea pârâtă „Vega”.

Având în vedere că față de susținerea reclamantei, societatea Compagnie financière belge des pétroles, cum că acțiunile pe baza cărora cere admiterea referului, le are cumpărate dela grupul german D. E. A. în luna Octombrie 1918, s'a obiectat de către apelanta pârâta societate Vega că transmisiunea acestor acțiuni este și nulă și simulată; că, din această cauză, reclamanta nefiind proprietara acțiunilor ce au aparținut grupului german, nu are calitatea de a face prezenta cerere.

Având în vedere că în dovedirea nulității s'a invocat de societatea pârâtă următoarele :

1. Transmisiunea este nulă în baza art. 1 și 3 din legea din 22 Decembrie 1916, care oprește pe teritoriul regatului român orice relațiuni comerciale cu inamicul, că cuvintele : pe teritoriul român, trebuiesc interpretate în sensul că sunt oprite acele convențiuni cari ar trebui cercetate pe teritoriul țării.

Că bunurile inamicilor fiind scoase din comerț prin art. 5, ele devin indisponibile în mâinile detentorilor și ocheștiunea locului unde s'a încheiat convențiunea devine fără interes, cum de altfel reese și din art. 2 al menționatei legi care anulează chiar convențiunile încheiate cu dușmanii în altă parte decât țara lor de origină. De aceea în decizia ministerială No. 27023 din 3 Decembrie 1918, care reamintește obligația de declarare a legii din 22 Decembrie 1916, spune : « bunurile sunt imobilizate din ziua de 15 August 1916 în mâinile lor, ca unele ce sunt puse sub sechestru și susceptibile după cazuri chiar de lichidare forțată », ceea ce însemnează că imobilizarea este independentă de dreptul statului de a provoca lichidarea ;

2. Nulitatea de drept a acestor convențiuni reese și din art. 4 al decretului-lege 3603 din 8 Decembrie 1918, care consideră ca nule și neexistente toate transmisiunile de orice fel în materie de petrol, mine, material lemnos, etc.

3. Nulitatea este de ordine publică și ca consecință actul este nul *ab initio*, iar nulitatea poate fi invocată *erga omnes* (Curtea de apel, secția IV București, decizia 33/919 *Curier Judiciar* 20/920), și nu se poate acoperi nici prin confirmare, nici prin prescripțiune (Planiol, No. 6359/19/130).

4. Faptul că societatea a fost scoasă de sub sechestru n'are nici o importanță, relațiunile comerciale fiind interzise independent de existența unui sechestru.

5. Prin deciziunile ministeriale din 5 Mai și 11 Iunie 1919 s'a dispus stampilarea acțiunilor ca consecință a gajului economic și nu s'a prescriis decât stampilarea acțiunilor ce au fost continuu în posesiunea românilor dela 14 August 1916, iar o stampilare făcută în alte condițiuni nu produce nici un efect, nici chiar față de stat, stampilarea acțiunilor societăței reclamante fiind făcută cu călcarea dispozițiunilor prevăzute de menționatele deciziuni, nu poate produce nici un efect. De altfel, statul prin organul ministrului de externe, Tache Jonescu, a declarat în mod special, pentru societatea Vega, Concordia și Creditul Petrolifer, că consideră transmisiunile ca nule (vezi adresa către Ministerul Justiției).

6. Chiar după încheierea păcei, toate legile care interzic operațiunile comerciale cu inamicul au rămas încă în vigoare conform tratatului de pace cu Germania (secția 4, anexa art. 9).

Articolul 279 al. b din tratat trebuie înțeles în sensul că toate bunurile cari erau la 14 August 1916 proprietatea dușmanilor sunt considerate în drept a nu fi eșit nici un moment din patrimoniul lor.

7. Decretul-lege No. 1627 din 30 Iunie 1918, care ridică interdicțiunea de a contracta cu inamicul și sub imperiul căruia grupul german a înstrăinat acțiunile sale către cooperativa Schmelzberg, fiind dictat de puterea ocupantă și nefiind decât o măsură luată în executarea art. 13, cap. 4 din tratatul din 7 Maiu 1918, tratat ce n'a fost ratificat, are a fi considerat ca neavenit și prin urmare legea din 22 Decembrie 1916 n'a încetat un singur moment de a-și produce efectele, cum de altfel o spune decretul-lege No. 3927 din 31 Decembrie 1918 care a repus-o în vigoare cu efect retroactiv.

8. Față de cele mai sus expuse, prima transmisiune făcută în luna Octombrie 1918, către cooperativa Schmelzberg fiind isbită de o nulitate de ordine publică, toate celelalte înstrăinări succesive sunt tot nule, ca fiind făcute de un *non domino*. În acest sens s'a pronunțat și contenciosul Ministerului de Industrie și Comerț în consultația dată Ministerului (vezi *Argus* din 30 Iunie 1920).

În ce privește simulațiunea, societatea pârâtă a indicat următoarele prezumpțiuni :

1. Nu s'a prezentat de către societatea reclamantă nici un act, din care să rezulte transmisiunea acțiunilor dela societatea D. E. A. către cooperativa Schmelzberg ; nu s'a prezentat decât o copie din registru al scrisoarei semnată de Karl Wehrly Thielen în numele cooperativei Schmelzberg la 27 Octombrie 1918, nu însă și scrisoarea prin care soc. D. E. A. ar ar fi confirmat această vânzare ; apoi este de observat că scrisoarea se referă la o convorbire verbală, ori, este inadmisibil ca o operațiune de asemenea importanță să se fi încheiat în mod verbal, iar coop. Schmelzberg, care numără suma de 17.000.000 franci, și care cumpăra o avere de importanța acelei arătate în scrisoarea indicată, să nu aibă nici un act doveditor al acestei cumpărări.

2. Scrisoarea mai spune că cumpărarea s'a făcut în numele unui consorțiu, fără a se arăta cine este acel consorțiu.

3. Nu se poate crede că o societate cooperativă al cărei scop este ajutorul mutual să facă operațiuni de natura acelor ce se pretinde că s'a făcut cu cumpărarea acțiunilor dela societatea D. E. A.

4. Nu se prezintă nici un act cu care să se dovedească că cooperativa Smeltzberg a vândut acțiunile societății Terra; a prezentat numai un certificat semnat de inevitabilul d-l Karly Thielen prin care acesta răspunde către societatea creditului mobilier din Belgia la o întrebare ce i-a fost făcută de societatea Terra că într'adevăr a cumpărat aceste acțiuni în Martie 1919.

5. S'a pretins că vânzarea s'a făcut de cooperativa Schmeltzberg; s'a uitat însă că cooperativa Schmeltzberg pretinde că a cumpărat în numele unui consorțiu, că deci consorțiul trebuia să fie acel care vindea, iar nu Schmeltzberg care în cel mai bun caz putea vinde ca mandatar al consorțiului, iar nu personal.

6. Reclamanta ca să dovedească că Terra exista la data când se pretinde că s'a făcut cumpărarea; a prezentat un extras din jurnalul biroului registrelor comerciale din Glarus cu data de 26 Maiu 1919, prin care se pretinde că societatea Terra s'ar fi înființat la 11 Martie 1919, dar în dosarul registrului s'a găsit un certificat cu data de 5 Ianuarie 1920 al registrului comercial din Zurich din care se constată că societatea Terra a luat în realitate ființă la 18 Decembrie 1919.

7. De observat că atât societatea reclamantă cât și Terra n'au existat în momentul cumpărării, ele au fost constituite special în vederea achiziționării acestor acțiuni.

8. Acțiunile au fost vândute la 27 Octombrie 1918, dar la adunarea generală dela 30 Octombrie 1918 au luat parte tot germanii, iar nu elvețienii, cum ar fi fost natural dacă ar fi fost cumpărători reali; mai mult, la această adunare germanii n'au votat numai cu acțiunile lor, dar și cu acțiunile franceze pe care le confiscase în Belgia dela Comptoir National d'éscompte din Bruxelles.

9. Din acțiunile vândute societății D. E. A. nu avea în profesiunea sa decât 2031 acțiuni, întrucât restul de 249 acțiuni erau depuse la Banca Generală ca garanție a membrilor din consiliul de administrație. Deși să pretinde că aceste acțiuni au fost vândute încă dela 27 Octombrie 1918, totuși cooperativa Schmeltzberg nu avizează Banca Generală decât la 4 Septembrie 1920, iar Societatea D. E. A. la 1 Septembrie 1920.

Considerând că tribunalul, apreciind, găsește că toate aceste obiecțiuni făcute de apelanta pârâtă relativ la transmisiunea acțiunilor grupului german D. E. A. către societatea reclamantă, prezintă destulă seriozitate și că prin urmare nu sunt făcute în scop de a se evita jurisdicțiunea referului și cum temeinicia acestor obiecțiuni nu poate fi cercetată pe această cale, urmează ca cererea de referu să fie respinsă, dreptul societății reclamante nefiind clar și necontestat.

Considerând că într'un singur caz s'ar mai fi putut trece peste obiecțiunile pârâtului și s'ar fi putut admite referul și anume în cazul când deciziunea consiliului de administrație, a cărei suspendare se cere, nu s'ar fi executat prin emiterea acelor 1290 acțiuni la purtător și liberarea titlurilor lor, căci în acest caz nu s'ar fi prejudecat interesele și drepturile terțelor persoane; ori, cum s'au emis deja acțiunile, posesorii acestor acțiuni au câștigat drepturi în societate și deci dacă ar fi să se admită excluderea lor chiar temporală din societate pe calea referului, ar fi să fie ei lezați de drepturile lor de acționari în cazul când instanța de fond ar găsi că emiterea acțiunilor a fost făcută în mod legal și deci valabil.

Considerând că, după cum nu s'a putut pe calea referului să se excludă din administrația societății actualul consiliu de administrație, întrucât, după cum spune însăși Inalta Curte de casație prin deciziunea No. 257/920, dată în procesul de față, s'ar fi soluționat în mod definitiv chestiunea legalității constituției consiliului de administrație, și s'ar fi anticipat astfel asupra soluțiunii ce tribunalul de comerț este chemat a da acțiunii principale intentate de societatea reclamantă, tot asemenea credem că nu se poate să se admită nici excluderea din administrația societății a posesorilor celor 1250 acțiuni, fapt la care în definitiv ar duce încuviințarea cererei reclamantei.

Considerând că, dacă ar fi să se admită cererea de referu astfel cum este formulată, s'ar ajunge la o situație foarte curioasă, s'ar exclude din conducerea și administrația societății posesorii celor 1250 acțiuni, cărora nu li se poate imputa nimic, și s'ar menține în administrația societății membrii din consiliul de administrație cari sunt niște usurpatori, după cum îi numește societatea reclamantă, cari s'ar fi introdus în societate în mod fraudulos.

Considerând că, astfel fiind, apelul de față urmează a fi admis și înfirmându-se ordonanța presidentială să se respingă cererea de referu.

Având în vedere și cererea de cheltueli de judecată pe care apreciind le fixează suma de lei două mii.

Pentru aceste motive, redactate de d-l prim-președinte V. Ștefănescu, admite apelul făcut de societatea anonimă pentru rafinăria de petrol Vega, etc.

Semnați: V. Ștefănescu, prim-președinte; C. M. Trandafirescu, judec. de ședință; V. Iliescu, judec.-supleant.